

LYSE KRAFT DA
Postboks 8124
4068 STAVANGER

Vår dato: 11.04.2024

Vår ref.: 202207553-7 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: Trond Erik Børresen

Saksbehandler: Tord Solvang

Konsesjonsfritak til drift av Lysebotn I kraftverk i en begrenset periode

NVE viser til e-post av 16.2.2024 der Lyse Kraft DA ber NVE om å vurdere muligheten for fortsatt drift av Lysebotn I kraftverk for en begrenset periode fram til søknad om permanent drift av Lysebotn I kraftverk er avklart.

Lyse Kraft DA viser til at erfaringer fra bruk av Lysebotn I de siste årene, har hatt stor nytte for samfunnet. I 2024 er det planlagt omlegging av Lysebotn II kraftverk til 420 kV. Omleggingen innebærer en utetid for Lysebotn II på drøye 3 måneder, som med sine 370 MW, er et svært viktig anlegg i kraftsystemet. Fortsatt drift av Lysebotn I vil med sine 120 MW i denne perioden ha stor samfunnsverdi. Beregninger gjort i forbindelse med planlagt omlegging til 420 kV viser at utetidskostnaden for Lysebotn II reduseres med over 50 MNOK dersom Lysebotn I er tilgjengelig for produksjon. Denne høye verdien viser at det har særlig stor samfunnsnytte å ha Lysebotn I tilgjengelig i forbindelse med omlegging til 420 kV for Lysebotn II i 2024.

Dette brevet gjelder kun vurdering knyttet til midlertidig drift. Konsesjonspliktavurderingen om permanent drift er under behandling, og vil bli sendt på høring i løpet av våren 2024.

Eksisterende anlegg og konsesjonsforhold

Lysebotn I kraftverk er bygget i medhold av konsesjon gitt 19.11.1948, endret den 22.10.1954 og 20.12.1957. Lysebotn I kraftverk ligger i Lysebotn innerst i Lysefjorden i Sandnes kommune i Rogaland. Deler av magasinene og nedbørfeltet ligger i Hjelmeland kommune. Kraftverket utnytter et fall på 610 meter fra inntaksmagasinet Storetjern ned til Lysefjorden. Lyse Kraft DA oppgir at kraftverket startet sin produksjonen i 1953 og ble utvidet i 1964. Den 5.7.2007 ble en ny utvidelse vurdert konsesjonsfritt med forutsetning om at nytt Lysebotn II kraftverk skulle følges opp med hjemmel i de eksisterende vilkårene for Lysebotnutbyggingen. Vurderingen ble gjort på bakgrunn av at det skulle etableres ny tilløpstunnel og økt installert effekt. Høsten 2018 ble kraftverket Lysebotn I tatt ut av ordinær drift, og nytt Lysebotn II kraftverk ble satt i produksjon. Grunnet oppstartsproblemer i Lysebotn II kraftverk, har Lysebotn I kraftstasjon periodevis vært i delvis drift.

Den 14.10.2021 vurderte NVE etablering av nytt aggregat i Lysebotn I kraftverk som konsesjonsfritt. I den forbindelse ble det gjennomført en begrenset høring. Det kom ingen innvendinger mot tiltaket, så lenge alle inngrep skulle skje inne i kraftstasjonen. Det ble likevel gjort oppmerksom på problemstillinger og allmenne interesser i reguleringsområdet utenfor. Videre vurderte NVE midlertidig drift av tre eldre aggregater inne i Lysebotn I kraftverk ut april 2022 og 2023 som konsesjonsfritt.

NVEs vurdering

NVE har mottatt forespørsel om fortsatt drift av tre aggregat i Lysebotn I kraftverk fra Lyse kraft DA. Tiltaket har til hensikt å tilføre kraftsystemet mer effekt. Behovet for systemtjenester har vært stort, og det må forventes at denne tjenesten fortsatt vil være viktig i tiden framover.

I forbindelse med drift av tre aggregater i Lysebotn I kraftverk har Lyse kraft DA redegjort for allmenne interesser som kan bli berørte ved endret vannuttak både i brev den 8.4.2022 og tidligere saksbehandling. Den 21.12.2021 vurderte NVE midlertidig drift av tre aggregater med inntil 120 MW i Lysebotn I kraftverk ut april 2022 som konsesjonsfritt. NVE gjorde tilsvarende vurderinger i vedtak den 29.4.2022 (gjeldende ut april 2023) og igjen i vedtak den 2.5.2023 (gjeldende ut april 2024). Det ble også gitt et konsesjonsfritak i forbindelse med etablering av nytt aggregat i Lysebotn I kraftverk den 14.10.2021, der NVE også mottok informasjon gjennom offentlig høring.

I forbindelse med konsesjonsfritaket som ble gitt i 2022, forutsatte NVE at det ble redegjort for virkningene og ev. påvirkninger på allmenne interesser under den midlertidige driften. Denne sluttrapporten lå vedlagt søknad av 24.3.2023. Det er ikke kjent at det har oppstått problemer ved drift av de tre aggregatene i Lysebotn I kraftverk vinteren 2022/2023 eller 2023/24. I e-posten av 16.2.2024 opplyser Lyse Kraft DA at det ikke er kommet frem ny kunnskap om konsekvenser og eventuelle påvirkninger på allmenne interesser det siste året.

På bakgrunn av dette, vurderer NVE at fortsatt drift av tre aggregater i Lysebotn I i en begrenset periode kan aksepteres. Vi kan ikke se at eventuelle skader eller ulemper for allmenne interesser vil bli av et slikt omfang at det vil utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven.

NVEs konklusjon

NVE vurderer at midlertidig drift av tre aggregater med inntil 120 MW i Lysebotn I kraftverk, frem til 1. mai 2025, ikke vil føre til nye ulemper eller skader for allmenne interesser i et slikt omfang at det utløser konsesjonsplikt etter vannressursloven § 8.

NVEs konklusjon bygger på følgende forutsetninger:

- Med forbehold om saksbehandlingstid for konsesjonspliktavurderingen knyttet til permanent drift, vil vi begrense tillatelsen til å gjelde inntil ett år.
- Dersom det er behov for en utvidet perioden for drift utover et år, ber vi Lyse kraft DA om å søke NVE i god tid, minimum seks uker før perioden går ut.

- NVE forutsetter at Lyse Kraft DA holder seg innenfor rammene i til gjeldende konsesjoner samt de forutsetningene som ble lagt til grunn i vedtak av 21.12.2021 om midlertidig drift av tre aggregater i Lysebotn I kraftverk.
- NVE gjør oppmerksom på at dette vedtaket ikke er et forhåndstilsagn i forbindelse med konsesjonsplikten knyttet til den permanente driften.

Øvrig merknader

NVE har ikke vurdert om det er ledig nettkapasitet på alle spenningsnivå. Det er tiltakshavers eget ansvar å sørge for nødvendige avklaringer.

Vi anbefaler at det tas kontakt med lokal områdekonsesjonær for slik avklaring. Har kraftverket en merkeytelse over eller lik 100 kVA, gjør vi oppmerksom på krav om forbruksavgift på elektrisk kraft, se rundskriv om dette på www.toll.no. Rundskrivet kan også fås på nærmeste tollsted.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
konsesjonsansvarlig

Brit Torill Haugen
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

LYSE KRAFT DA

Kopimottakerliste:

ROGALAND FYLKESKOMMUNE
STATSFORVALTEREN I ROGALAND
HYDRO ENERGI AS - Linda Haugvaldstad
HJELMELAND KOMMUNE
LYSE AS - Magnus Landstad
LYSE PRODUKSJON AS - Bjørn Aase Honningsvåg
SANDNES KOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.